

Hjem > Landdistriktsmidler > 2013 > Rapsologi > Økologisk vinterraps – gode priser men også risiko for skadedyr

Økologisk vinterraps – gode priser men også risiko for skadedyr

De gode priser på økologisk vinterraps gør, at denne afgrøde bestemt er en overvejelse værd, hvis man kan skaffe gødningen, men skadedyrene kan være svære at styre.

Har man gødningen til rådighed og forventer at kunne høste over 2 tons pr. ha virker de nuværende priser på økologisk vinterraps på cirka 6,5 kr. pr. kg tillokkende. Med en veletableret afgrøde på rækker med radrensning har man normalt nogenlunde styr på ukrudtet, men der er risiko for skadedyrsangreb i form af rapsjordløpper og dens larve samt glimmerbøsser. Rapsjordløpperne gnaver huller i bladene, men det er dens larver, som lever inde i bladstilk og stænglen, der kan svække rapsplanterne så meget, at de ikke overlever vinteren eller ikke vil komme i vækst til foråret.

Fonden for Økologisk Landbrug

Vinterraps kræver god gødningsforsyning

Vinterraps kræver en god forsyning af både kvælstof og svovl for at blive vellykket. Inden man kaster sig over dyrkning af vinterraps, skal man overveje om der er tilstrækkelig gødning til rådighed til at have vinterraps med i sædskiftet.

Om foråret har vinterrapsen et N-behov på 130–140 kg N/ha. Hvis der er kløver eller kløvergræs som forfrugt, kan kvælstofmængden reduceres til 50–100 kg pr. ha.

En tommelfingerregel siger, at vinterraps har et svovlbehov, som svarer til ca. 20 pct. af kvælstofbehovet. Vinterraps er en af de mest følsomme afgrøder over for svovlmangel, så derfor anbefales det ikke at gå på kompromis med tilførslen af svovl.

Gå ikke på kompromis med såbedet

Frøene sås i 2–2,5 cm dybde i bekvem og fugtig jord og kræver et godt såbed for at spire jævnt. Hvis vinterrapsen er veletableret og velforsynet med næring, er den en stærk konkurrent over for ukrudt og kan derfor klare en hel del ukrudt. I mange tilfælde kan man med fordel så rapsen på 25 eller 50 cm rækkeafstand og radrense både efterår og forår. Vinterraps skal sås i perioden 10.–25. august. Særligt ved økologisk dyrkning er det vigtigt at så i første halvdel af august for at opnå store og kraftige planter, der bedre kan klare angreb af især glimmerbøsser. Kun på lune og kystnære lokaliteter bør man udsætte såningen af økologisk vinterraps til slutningen af august.

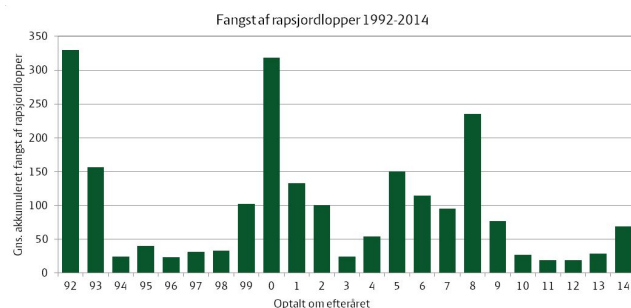
Såsåed

Som udgangspunkt skal der altid bruges økologisk såsåed, hvis det er på markedet, så tjek derfor altid Den Økologiske Frødatabase inden du bestiller.

Skadedyr er den store joker

Både rapsjordløpper og glimmerbøsser kan lave alvorlige skader på vinterraps. Rapsjordløpperne kan æde så voldsomt af planterne i fremspiringsfasen, at planterne hæmmes, og plantebestanden udtyndes, men det er dog især rapsjordløppers larve, der lever i og udhuler bladstikke og/eller stænglen, der giver det store udbyttetab. Planternes vækst hæmmes, og risikoen for at de ikke klarer vinteren øges. Ofte er symptomerne først tydelige til foråret, hvor de angrebne planter ikke kommer i vækst. Hidtil har antallet af rapsjordløpper optrådt i cyklusser, hvor der efter år med kraftige angreb af rapsjordløpper kommer flere år med meget færre angreb. Som det fremgår af figur 1, var der således sidst kraftige angreb i år 2008. Det kunne nu se ud til, at der igen vil komme nogle år med flere rapsjordløpper, men der er ofte stor lokal variation.

Se Svensk prognose for rapsjordløpper i efteråret 2014

Figur 1. Fangst af rapsjordløpper i efterårene 1992 til 2014 (kilde: Oversigt over Landsforsøgene 2014). (Klik på figuren for stor udgave).

Rapsplante der er kraftigt angrebet af rapsjordloppelarver.
Foto: Lars Møller Christensen, Vestjysk Landboforening. (Klik på billedet for stor udgave)

Glimmerbøsser kan gøre skade i det tidlige knopstadium, hvor de i deres søgen efter pollen gnaver sig ind i blomsterknopperne og ødelægger frøanlæggene, så der ikke udvikles frø. Kraftige rapsplanter i god vækst kan i nogen grad kompensere for skaderne forvoldt af glimmerbøsser, men lige så vigtigt er det, at kraftige rapsplanter måske kan nå at springe i blomst, inden glimmerbøsserne når fuldt aktivitetsniveau. Når først rapsen er

i blomst, er glimmerbøssen ikke et skadedyr men en nyttig bestøver.
Rapsplante med kraftigt angreb af glimmerbøsser.
Foto: Lars Møller Christensen, Vestjysk Landboforening. (Klik på billedet for stor udgave)

Ved høst

Økologisk vinterraps vil ofte være mere uens moden end konventionel vinterraps på grund af angreb af skadedyr. Samtidig kan der være områder i marken, hvor ukrudtet er blevet for dominerende, og det vil derfor ofte være en fordel at skårlægge vinterrapsen inden høst.